

STEPHEN KING & RICHARD CHIZMAR

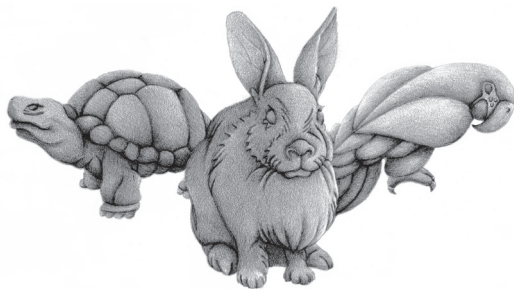
DE GWENDY TRILOGIE

GWENDY'S KNOPPENKIST
GWENDY'S MAGISCHE VEER
GWENDY'S LAATSTE TAAK

Vertaald door Nathaly Schrijnder
en Annemarie Lodewijk

GWENDY'S KNOPPENKIST

VANUIT HET STADJE Castle Rock leiden drie wegen naar het uitzichtpunt Castle View: Route 117, Pleasant Road en de zogenaamde Suicide Stairs. De hele zomer lang heeft de twaalfjarige Gwendy Peterson dag in, dag uit – ja, zelfs op zondag – de trap beklommen, die zigzaggend langs de klif omhoogvoert en op zijn plaats gehouden wordt door massieve, zij het door de tijd ietwat gecorrodeerde bouten. De eerste honderd treden beklimt ze in alle rust, de tweede honderd versnelt ze haar tempo en de laatste honderdvijf treden rent ze op alsof de duivel haar op de hielen zit; een geveugelde uitspraak van haar vader. Eenmaal boven buigt ze voorover met een rood aangelopen gezicht, leunend op haar knieën. Haar haren plakken in zweterige slierten aan haar wangen (haar paardenstaart overleeft die laatste sprint nooit, hoe strak ze het elastiekje ook vastbindt) en ze hijgt als een paard. Toch heeft ze al vooruitgang geboekt. Wanneer ze weer overeind komt en langs haar bovenlichaam naar beneden kijkt, kan ze de neuzen van haar sportschoenen zien. Dat lukte haar in juni nog niet, op de laatste schooldag van het jaar, die tevens het einde van haar basisschooltijd vormde.

Haar shirt is doordrenkt van het zweet en plakt aan haar bovenlijf, maar toch voelt ze zich geweldig. In juni dacht ze nog te zullen bezwijken aan een hartaanval wanneer ze de trap beklom.

GWENDY'S KNOPPENKIST

Het geluid van spelende kinderen op het nabijgelegen pleintje komt haar tegemoet. In de verte hoort ze de doffe dreunen van aluminium honkbalknuppels die bal na bal raken; de jonge honkbalspelers uit de Senior League zijn aan het trainen voor de benefietwedstrijd op Labor Day.

Met een zakdoek die ze speciaal voor dit doel in de zak van haar korte broek bewaart, maakt ze haar bril schoon. Dan klinkt er een stem.

‘Hé meisje. Kom eens hier. We moeten even babbelen, jij en ik.’

Gwendy zet haar bril terug op haar neus en de wereld om haar heen wordt weer scherp. Op een bankje in de schaduw, langs het grindpad dat van de trap naar het Castle View Recreatiepark leidt, zit een man in een zwarte spijkerbroek, een zwart colbert en een wit overhemd waarvan het bovenste knoopje openstaat. Op zijn hoofd prijkt een zwart bolhoedje. Later zal Gwendy nachtmerries over dat hoedje hebben.

De man zit al de hele week op datzelfde bankje en hij leest elke keer in hetzelfde boek (*Gravity's Rainbow*, een dikke pil waar blijkbaar niet doorheen te komen is), maar hij heeft nooit eerder iets tegen haar gezegd. Tot vandaag.

Gwendy bestudeert hem wantrouwend. ‘Ik mag niet met vreemden praten.’

‘Heel verstandig.’

Ze schat hem een jaar of achtendertig; dezelfde leeftijd als haar vader. Hij is niet onknop, maar als je een zwart colbert draagt op een snikhete ochtend in augustus, dan zit er duidelijk een schroefje bij je los, vindt Gwendy.

‘Dat zal je moeder wel gezegd hebben?’

‘Nee, mijn vader,’ antwoordt Gwendy. Ze zal de man moeten passeren om naar het speelplaatsje te kunnen gaan, en als er echt een schroefje bij hem loszit, zal hij haar misschien iets aandoen. Al laat ze die gedachte meteen varen. Op klaarlichte dag zou ie-

GWENDY'S KNOPPENKIST

mand dat immers niet doen, het drukbezochte speeltuintje ligt hier om de hoek en ze is inmiddels weer op adem gekomen.

‘In dat geval,’ zegt de man in het zwarte colbert, ‘zou ik mezelf graag willen voorstellen. Ik ben Richard Farris. En jij bent...?’

Ze aarzelt, maar besluit dan dat het geen kwaad kan. ‘Gwendy Peterson.’

‘Zo, nu zijn we geen vreemden meer.’

Gwendy schudt haar hoofd. ‘Dat je iemands naam weet, betekent nog niet dat je hem kent.’

Lachend gooit hij zijn hoofd achterover. Zijn lach is oprecht aardig bedoeld. Het ziet er charmant uit. Gwendy glimlacht, maar houdt toch afstand.

Hij richt een vingerpistool op haar: *pang!* ‘Goeie. Je bent grappig, Gwendy. Zeg, nu we het daar toch over hebben... “Gwendy”, wat een aparte naam.’

‘Het is een samenraapsel. Mijn vader wilde me Gwendolyn noemen, naar zijn oma, en mijn moeder vond de naam Wendy uit *Peter Pan* heel mooi. Dus zo zijn ze erop gekomen. Bent u hier op vakantie, meneer Farris?’ Dat lijkt haar niet onlogisch. Ze zijn in Maine en Maine is niet voor niets ‘het vakantieland’ gedoopt. Het staat zelfs op de nummerborden.

‘Zo zou je het kunnen noemen, ja. Ik ben een soort nomade. De ene week ben ik in Michigan, de andere in Florida, en dan sta ik ineens op de veerboot naar Coney Island voor een hotdog en een ritje in de Cyclone. Ik woon overal en nergens. Er zijn een paar mensen die ik in de gaten hou en eens in de zoveel tijd zoek ik ze op om te zien hoe het met ze gaat.’

Kloink! doet de knuppel op het sportveld achter het speelplaatsje, en er klinkt gejuich.

‘Nou, het was leuk om met u te praten, meneer Farris, maar ik moet nu echt...’

‘Ach, blijf nog even. Zal ik je eens iets vertellen? Jij bent een van de mensen die ik sinds kort in de gaten hou.’

GWENDY'S KNOPPENKIST

Dit zou onheilspellend moeten klinken (en dat doet het ook wel een beetje), maar zijn lachbui van daarnet heeft een glimlach op zijn gezicht achtergelaten, zijn ogen fonkelen, en als hij echt een kinderlokker is, dan weet hij dat goed te verbergen. Aan de andere kant, denkt ze, is dat juist wat iemand een goede kinderlokker maakt. Welkom in mijn salon, zei de spin tegen de vlieg.

‘Ik heb een theorie over jou, mejuffrouw Wendy Peterson. En zoals dat altijd gaat met goede theorieën, heb ik hem gevormd door je aandachtig te observeren. Wil je hem horen?’

‘Ehm, oké.’

‘Het is me opgevallen dat je aan de mollige kant bent.’ Misschien ziet hij haar verstrakken bij die opmerking, want hij steekt een hand op en schudt zijn hoofd, alsof hij wil zeggen ‘hoho, niet zo snel’. ‘Je vindt jezelf misschien zelfs wel dik. De meeste meisjes en vrouwen in dit land hebben een vertekend zelfbeeld. De media... weet je wat ik bedoel met “de media”?’

‘Natuurlijk. Kranten, tijdschriften, televisie.’

‘Precies. Goed, de media zeggen: “Lieve meisjes en vrouwen, in het kader van gelijkheid mogen jullie alles worden wat jullie willen worden, zolang jullie je tenen maar kunnen zien wanneer jullie rechtop staan.”’

Dus hij heeft me écht in de gaten gehouden, denkt Wendy, want dat doet ze elke dag als ze boven aankomt. Ze bloost. Het gebeurt onwillekeurig; vanbinnen kan het haar eigenlijk niets schelen. Het is juist dankzij die mentaliteit dat ze een paar maanden geleden voor het eerst die trap op liep. Hoewel, het kwam ook een beetje door Frankie Stone.

‘Mijn theorie is dat iemand een nare opmerking heeft gemaakt over je gewicht, of over hoe je eruitziet, of over beide, en dat dat je heeft doen besluiten het heft in eigen handen te nemen. Ben ik warm? Misschien niet direct een schot in de roos, maar ik zit in de buurt, toch?’

Zou het komen doordat hij een vreemde voor haar is dat ze

GWENDY'S KNOPPENKIST

hem durft toe te vertrouwen wat ze al die tijd voor haar ouders verborgen heeft gehouden? Of zouden het zijn blauwe ogen zijn, waarmee hij haar nieuwsgierig en geïnteresseerd aankijkt? Hij lijkt geen kwaad in de zin te hebben, denkt Gwendy. 'Zo'n joch op school, Frankie Stone, noemt me Zeppelin. Je weet wel, zoals...'

'... zoals een luchtballon. Ja.'

'Hm-hm. Frankie is een echte etterbak.' Ze overweegt de man te vertellen hoe Frankie Stone over het schoolplein paradeert en zingt: 'Frankie kan het beter, met een pik van een halve meter!' maar ze besluit het niet te doen. 'Andere jongens hebben de scheldnaam toen overgenomen en daarna volgden de meisjes. Niet mijn vriendinnen, hoor. Andere meisjes. Dat was in groep 8, maar volgende maand ga ik naar de middelbare school en... nou ja...'

'... je hebt besloten dat die scheldnaam je niet zal achtervolgen,' vult Farris aan. 'Ik begrijp het. Je weet dat je nog gaat groeien, toch?' Hij laat zijn blik over haar lichaam gaan, maar niet op een vieze manier, vindt ze. Eerder klinisch. 'Ik denk dat jij makkelijk rond de één meter tachtig wordt. Dat is lang voor een meisje.'

'Ik ben inderdaad in de groei,' zegt Gwendy, 'maar ik ben niet van plan om daarop te wachten.'

'Nee, dat dacht ik al,' zegt Farris. 'Jij bent zo'n type "niet lullen maar poetsen", iemand die de koe bij de hoorns vat. Daar heb ik bewondering voor en daarom wilde ik ook zo graag even met je babbelen.'

'Nou, het was leuk om met u te praten, meneer Farris,' zegt Gwendy opnieuw, 'maar ik moet nu echt gaan.'

'Nee. Blijf.' Zijn glimlach is ineens verdwenen. Zijn gezicht staat ernstig, streng, en zijn ogen zijn niet langer blauw maar grijs. Het bolhoedje werpt een smalle schaduw over zijn wenkbrauw, als een soort tatoeage. 'Ik heb iets voor je. Een cadeau.'

GWENDY'S KNOPPENKIST

Omdat jij degene bent naar wie ik op zoek was.'

'Ik neem geen dingen aan van vreemden,' zegt Gwendy. Ze wordt langzaam bang. Nee, niet langzaam, heel snel.

'Dat je iemands naam weet, betekent nog niet dat je hem kent, dat ben ik met je eens, maar jij en ik, wij zijn geen vreemden van elkaar. Ik ken jou en mijn cadeau is gemáákt voor iemand zoals jij. Een jong meisje dat stevig in haar schoenen staat. Ik voelde je aanwezigheid al, Gwendy, lang voordat ik je daadwerkelijk zag. En daar ben je dan.' Hij schuift een stukje op en klopt op de plek naast hem. 'Kom eens even zitten.'

Gwendy schuifelt naar het bankje. Ze heeft het gevoel dat ze droomt. 'Bent u... Meneer Farris, bent u van plan om me pijn te doen?'

Hij glimlacht. 'Ben je bang dat ik je de bosjes in sleur en je daar iets aandoe?' Hij wijst naar een punt zo'n tien meter verderop. Daar rennen tientallen kinderen rond in T-shirts van het zomerkamp; er is geen enkele glijbaan, schommel of klimrek onbezet. De kinderen worden scherp in de gaten gehouden door vier begeleiders. 'Daar zou ik nooit mee weggkomen, denk je niet? Bovendien val ik niet op jonge meisjes. Ze interesseren me normaal gesproken niet eens, maar zoals ik al zei, of in elk geval suggereerde: jij bent een geval apart. Kom, ga zitten.'

Ze gaat zitten. Het koude zweet breekt haar uit. Ze heeft het gevoel dat hij haar ondanks zijn mooie praatjes zal proberen te kussen; spelende kinderen en hun zestienjarige begeleiders in de buurt of niet. Maar dat gebeurt niet. Hij reikt onder het bankje en haalt er een canvas tas met trekkoord onder vandaan. Hij opent de tas en tilt er een prachtige mahoniehouten kist uit. Het bruine hout glimt Gwendy zodanig tegemoet dat ze piepkleine rode spikkeltjes kan ontwaren in de vernislaag. De kist is zo'n veertig bij dertig centimeter en een centimeter of vijftien hoog. Ze voelt zich er direct door aangetrokken, maar niet alleen omdat hij zo mooi is. Ze wil de kist hebben omdat hij van haar ís.

GWENDY'S KNOPPENKIST

Het is alsof ze een heel waardevol, geliefd voorwerp heeft teruggevonden na een jarenlange zoektocht. Of alsof de kist aan haar heeft toebehoord in een ander leven, toen ze een prinses was, of zo. 'Wat is het?' vraagt Gwendy met een iel stemmetje.

'Een knoppenkist,' antwoordt Farris. 'Jóúw knoppenkist. Kijk.' Hij draait de kist zo, zodat ze de kleine knoppen op het deksel kan zien; drie rijen van twee en aan beide uiteinden een losse knop. Acht in totaal. De knoppen zijn respectievelijk licht- en donkergroen, geel en oranje, en blauw en paars. Een van de losse knoppen is rood, de andere zwart. Aan beide zijkanten van de kist zit een hendeltje en aan de voorkant bevindt zich een soort sleuf. 'De knoppen zijn nogal moeilijk te bedienen,' zegt hij. 'Je moet ze met je duim indrukken en echt al je gewicht ertegenaan gooien. En dat is maar goed ook, geloof me. Je wilt ze niet per ongeluk indrukken, nee. Zeker niet de zwarte.'

Gwendy is vergeten dat ze eigenlijk bang is voor de man. Ze is gefascineerd door de kist en als hij hem aan haar overhandigt, neemt ze hem gretig aan. Ze had verwacht dat hij zwaar zou zijn – mahonie is een massieve houtsoort en wie weet wat er allemaal in de kist zit – maar dat is hij niet. Ze zou hem zonder moeite op haar vingertoppen kunnen balanceren. Gwendy strijkt met haar wijsvinger over de glanzende, ietwat bolle knoppen. Het is bijna alsof ze de kleuren kan voelen, alsof ze haar huid doen oplichten. 'Hoezo? Wat doen die knoppen dan?'

'Daar zullen we het later nog wel even over hebben. Voor nu wil ik dat je je aandacht op de hendeltjes richt. Die zijn veel makkelijker te bedienen dan de knoppen; een lichte aanraking is voldoende. Als je aan het hendeltje links trekt – naast de rode knop – werpt de kist een chocolaatje uit in de vorm van een dier.'

'Ik...'

'... je neemt geen snoepjes aan van vreemden, jaja,' onderbreekt Farris haar. Hij rolt met zijn ogen en ze giechelt. 'Zijn we dat punt inmiddels niet voorbij, Gwendy?'

GWENDY'S KNOPPENKIST

‘Dat is helemaal niet wat ik wilde zeggen. Ik wilde zeggen: ik eet geen chocola. Althans, voorlopig niet. Hoe kan ik ooit afval- len als ik blijf snoepen? Geloof me, als ik eenmaal begin, dan kan ik niet meer stoppen. Vooral met chocola. Ik ben verslaafd aan chocola.’

‘Ah, maar dat is nu juist het mooie van de chocolaatjes die de kist uitwerpt,’ zegt Farris. ‘Ze zijn piepklein, niet groter dan een mokkaboontje, en mierzoet, maar zodra je er eentje ophebt, hoeft je gelijk niet meer. Je zult nog wel trek hebben in je maaltijden, maar je zult na één keer opscheppen vol zitten. Ook zul je geen behoefte meer hebben aan andere lekkernijen. Vooral niet die avondsnoepen die funest zijn voor je taille.’

Gwendy, die tot een paar maanden geleden nog elke avond vlak voor ze naar bed ging boterhammen met pindakaas en marshmallowcrème naar binnen werkte, weet precies waar hij op doelt. Ook lijkt ze altijd om te komen van de honger nadat ze ’s ochtends heeft hardgelopen. ‘Dat klinkt als een gevaarlijk af- slankmiddel,’ zegt ze. ‘Zo’n product waar je eerst supervol van gaat zitten, waarna je ineens veel moet plassen. Mijn oma heeft zoiets een keer geprobeerd, maar ze werd er na een week dood- ziek van.’

‘Nee. Het is écht chocola. Maar wel puur, dus zonder rare toe- voegingen. Niet zoals de chocoladerepen die in de supermarkt liggen. Proef zelf maar.’

Ze aarzelt, maar niet voor lang. Ze krult haar pink om het hendeltje – het is te klein om door een andere vinger te worden bediend – en trekt eraan. De sleuf gaat open. Er schuift een hou- ten laatje naar buiten. Erin prijkt een konijntje van chocola, niet groter dan een mokkaboontje, zoals meneer Farris al zei. Ze pakt het chocolaatje op en kijkt er verrukt naar. ‘Wauw. Kijk dat vachtje! Die oortjes! En die schattige oogjes!’

‘Ja,’ beaamt hij. ‘Het is prachtig. Kom, tast toe!’

Gwendy twijfelt geen moment en stopt het chocolaatje in

GWENDY'S KNOPPENKIST

haar mond. De zoetheid overweldigt haar. Hij heeft gelijk, ze heeft nog nooit een chocoladereep geproefd die zó lekker was. Ze heeft überhaupt nog nooit iets geproefd dat zo lekker was. De zoetheid vult niet alleen haar mond, maar haar hele hoofd. Terwijl het chocolaatje smelt op haar tong, schuift het laatje weer naar binnen en gaat de sleuf dicht.

‘Lekker?’ vraagt hij.

‘Mmm,’ is alles wat ze kan uitbrengen. Als dit normale chocola was geweest, zou ze zich als een laboratoriumrat hebben gedragen; ze zou keer op keer aan het hendeltje hebben getrokken totdat het uiteindelijk afbrak of totdat de chocolaatjes op waren. Maar nu heeft ze helemaal geen behoefte aan nog een chocolaatje. En ze gaat straks ook geen slushpuppie halen bij de snackbar achter het speeltuintje. Ze heeft helemaal geen honger meer. Ze zit...

‘Zit je vol?’ onderbreekt Farris haar gedachten.

‘Ja!’ En zo voelt het echt. Ze heeft zich nog nooit zo voldaan gevoeld, zelfs niet toen ze een nieuwe fiets kreeg voor haar negende verjaardag.

‘Mooi zo. Morgen zul je er waarschijnlijk weer eentje lusten en dat is geen probleem, want dan heb je de knoppenkist tot je beschikking. Het is immers jouw kist. Voorlopig, tenminste.’

‘Hoeveel chocolade diertjes zitten erin?’

In plaats van haar vraag te beantwoorden, nodigt hij haar uit om aan het rechterhendeltje te trekken.

‘Komt daar ander snoepgoed uit?’

‘Probeer maar, je ziet vanzelf wat er gebeurt.’

Ze krult haar pink om het hendeltje en trekt eraan. Het laatje schuift weer naar buiten, maar deze keer ligt er een zilveren munt in, groot en glimmend. De ochtendzon weerkaatst erop, ze moet haar ogen dichtknijpen. Ze pakt de munt op en het laatje schuift weer naar binnen. Het muntstuk voelt zwaar in haar hand. Op de voorkant staat het zijaanzicht van een vrouw met een tiara

GWENDY'S KNOPPENKIST

op. Onder haar gezicht loopt een halve cirkel van sterren, onderbroken door een jaartal: 1891. Boven haar gezicht staan de woorden E PLURIBUS UNUM gegraveerd.

‘Dat is een Morgan-dollar,’ legt Farris schools uit. ‘Bijna vijftien gram puur zilver. Ontworpen door meneer George T. Morgan, die pas dertig jaar oud was toen hij Anna Willess Williams, een societyfiguur uit Philadelphia, vroeg model te staan voor de zogenaamde kopzijde van de munt. Op de muntzijde staat de Amerikaanse zeearend afgebeeld.’

‘Hij is prachtig,’ prevelt ze en biedt de munt – met tegenzin – aan Farris aan.

Farris kruist zijn armen voor zijn borst en schudt zijn hoofd. ‘Hij is niet van mij, Gwendy. Hij is van jou. Alles wat de kist uitwerpt, dus zowel het snoepgoed als de munten, is van jou, omdat de kist van jou is. En even tussendoor, de huidige waarde van die Morgan-dollar wordt geschat op zo’n zeshonderd dollar.’

‘Ik... ik kan dit niet aannemen,’ zegt ze. Haar stem lijkt van heel ver te komen. Ze heeft het gevoel alsof ze elk moment kan flauwvallen (precies zoals tijdens die eerste paar sprintjes de Suicide Stairs op, twee maanden geleden). ‘Waar heb ik dit aan verdiend?’

‘Dat zul je vanzelf zien.’ Uit de zak van zijn zwarte colbert haalt hij een ouderwets zakhorloge tevoorschijn. Opnieuw wordt Gwendy verblind door het zonlicht dat erop weerkaatst, alleen fonkelt het horloge goud in plaats van zilver. Farris wipt het horloge open en werpt een blik op het klokje binnenin. Dan laat hij het weer in zijn zak glijden. ‘Ik heb niet veel tijd meer, dus concentreer je op de knoppen en luister goed naar wat ik zeg. Ben je er klaar voor?’

‘J-ja...’

‘Stop eerst die zilveren munt weg. Je wordt erdoor afgeleid.’

Ze doet wat hij zegt. Ze voelt het ronde geldstuk zwaar tegen haar dijbeen drukken.

GWENDY'S KNOPPENKIST

‘Hoeveel continenten heeft de aarde, Gwendy? Weet je dat?’

‘Zeven,’ antwoordt ze. Dat heeft ze in groep vijf of zes geleerd.

‘Precies, maar aangezien Antarctica praktisch onbewoond is, wordt dat continent hier niet vertegenwoordigd. Behalve natuurlijk door de zwarte knop, maar daarover straks meer.’ Een voor een gaat hij de licht bollende knoppen af met zijn vinger. ‘Lichtgroen: Azië. Donkergroen: Afrika. Geel: Oceanië. Oranje: Europa. Blauw: Noord-Amerika. Paars: Zuid-Amerika. Volg je het nog? Kun je dit onthouden?’

‘Ja,’ antwoordt ze zelfverzekerd. Ze heeft altijd al een goed geheugen gehad, en ze heeft het idee dat het heerlijke chocolaatje van daarnet haar concentratie heeft verscherpt. Ze begrijpt niet wat dit allemaal betekent, maar ze kan wel onthouden welke kleur bij welk continent hoort. Dat weet ze zeker. ‘Wat doet de rode knop?’

‘Wat jij wilt,’ antwoordt hij. ‘En je zult hem willen indrukken, geloof me. Dat is een drang die de eigenaar van de kist nooit kan weerstaan. Dat is normaal. Het zit in de aard van de mens om dingen te willen weten en uit te proberen, al kan dat soms ook tegen ons werken, maar dat terzijde. Ga op ontdekkingstocht uit, Gwendy!’

Ik ben niet langer in Castle Rock, denkt Gwendy. Ik ben in zo’n magisch land uit mijn lievelingsboeken verzeild geraakt. Oz, Narnia of Midden-aarde, of zo. Dit kan niet waar zijn.

‘En onthoud het volgende,’ gaat hij verder, ‘de rode knop is de enige knop die je vaker dan één keer kunt indrukken.’

‘En de zwarte?’

‘Om die zwarte knop draait het allemaal,’ antwoordt Farris, en hij komt overeind. ‘Dat is de hoofdprijs. De jackpot, zoals je vader zou zeggen.’

Ze kijkt hem met grote ogen aan. Dat zou haar vader inderdaad zeggen. ‘Waar kent u mijn vader v...’

‘Sorry, maar ik ga je onderbreken. Ik moet ervandoor. Zorg

GWENDY'S KNOPPENKIST

goed voor de kist. Hij geeft je misschien cadeautjes, maar in ruil daarvoor wordt een grote verantwoordelijkheid van je gevraagd. En wees voorzichtig. Als je ouders hem vinden, gaan ze vragen stellen.'

'O god, inderdaad,' beaamt Gwendy en ze stoot een ademloos lachje uit. Het voelt alsof ze zojuist een stomp in haar maag heeft gehad. 'Meneer Farris, waarom geeft u de kist aan mij? Waarom hebt u mij gekozen?'

'Over de hele wereld,' begint Farris, terwijl hij haar indringend aankijkt, 'liggen enorme hoeveelheden wapens opgeslagen, die het leven op aarde voor miljoenen jaren zouden kunnen uitroeien. De mannen en vrouwen die de macht hebben over deze wapens, stellen zichzelf dag in, dag uit diezelfde vraag. Ik heb jou gekozen omdat jij de juiste persoon bent. Jij bent op het juiste moment op de juiste plaats. Zorg goed voor de kist. Ik raad je aan om hem goed te verstoppen, niet alleen voor je ouders, maar voor iedereen. Mensen zijn nieuwsgierig. Als ze een hendel zien, willen ze eraan trekken en wanneer ze een knop zien, willen ze hem indrukken.'

'Maar wat gebeurt er als ze dat doen? Wat gebeurt er als ik dat doe?'

Richard Farris glimlacht, schudt zijn hoofd en loopt naar de rand van de klif. Daar hangt een bordje: VOORZICHTIG! KINDEREN ONDER DE 10 JAAR ALLEEN TOEGESTAAN ONDER TOEZICHT VAN EEN VOLWASSENE. Dan draait hij zich naar haar om. 'Zeg Gwendy, waarom noemen ze dit eigenlijk de Suicide Stairs?'

'Omdat er in 1934 of zo een man van af is gesprongen,' antwoordt ze. De knoppenkist balanceert op haar schoot. 'En een jaar of vier, vijf geleden heeft een vrouw zich eraf gegooid. Mijn vader zegt dat de gemeente heeft overwogen de trap te slopen, maar er zitten alleen maar republikeinen in de gemeenteraad en republikeinen houden niet van verandering. Dat zegt mijn vader, tenminste. Iemand zei dat de trap een toeristische trekpleister is,

GWENDY'S KNOPPENKIST

wat op zich klopt, en dat het niet zo dramatisch is als er elke vijfendertig jaar iemand zelfmoord pleegt. Zodra het echt een rage wordt, gaan ze opnieuw stemmen.'

Farris glimlacht. 'Och gut... kleine stadjes.'

'Ik heb uw vraag beantwoord, dus nu moet u de mijne beantwoorden! Wat gebeurt er als ik een van deze knoppen indruk? Wat gebeurt er als ik bijvoorbeeld de knop voor Afrika indruk?' Op het moment dat haar duim de donkergroene knop raakt, voelt ze de lichte drang om hem in te drukken en er zelf achter te komen.

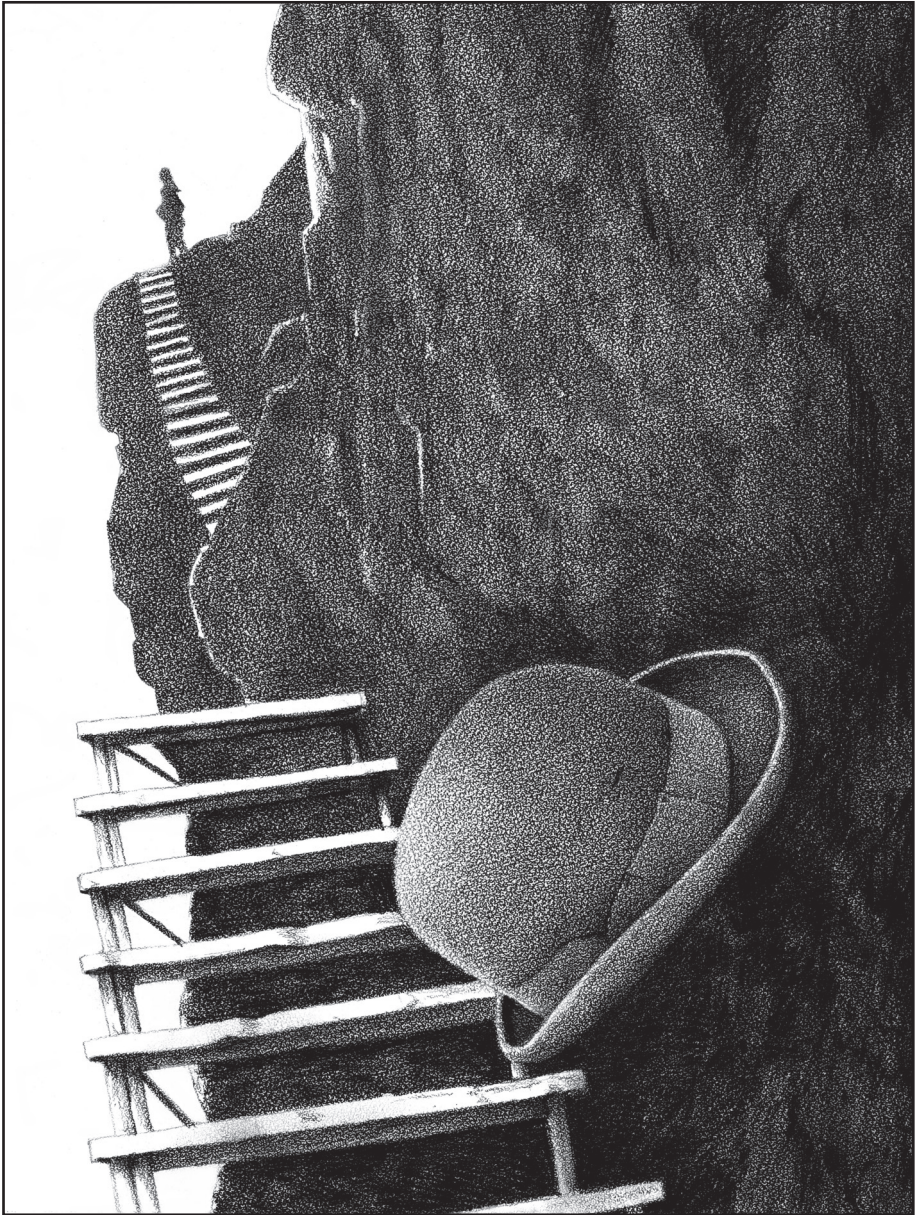
Zijn glimlach gaat over in een grijns. Een niet al te vriendelijke, vindt Gwendy.

'Waarom vraag je dat als je het antwoord al weet?'

Voordat ze nog iets kan zeggen, heeft hij de afdaling al ingezet. In eerste instantie blijft ze zitten, maar dan staat ze op en rent naar het roestige bordes. Ze tuurt naar beneden. Hoewel meneer Farris nog lang niet beneden kan zijn aangekomen, is hij verdwenen. Althans, bijna. Halverwege de trap, zo'n honderdvijftig ijzeren treden naar beneden, ligt zijn zwarte bolhoedje. Hij heeft het daar achtergelaten, of het is afgewaaid.

Ze loopt terug naar het bankje en stopt de knoppenkist – háár knoppenkist – in de canvas tas met het trekkoord. Daarna loopt ook zij de trap af, terwijl ze zich ondertussen stevig aan de leuning vasthoudt. Wanneer ze bij het bolhoedje aankomt, overweegt ze even om het op te rapen, maar in plaats daarvan schopt ze het over de reling en kijkt het na terwijl het al tollend en tuimelend naar beneden valt om uiteindelijk in het onkruid te landen. Als ze later die dag langsloopt, is het hoedje verdwenen.

Het is 22 augustus 1974.

HAAR VADER EN moeder werken allebei, dus wanneer Gwendy thuiskomt in hun lege bungalow op Carbine Street heeft ze het huis voor zich alleen. Ze verstopt de knoppenkist onder haar bed en laat hem daar wel tien minuten staan voordat ze besluit dat dat niet de juiste plek is. Ze houdt haar slaapkamer redelijk netjes, maar haar moeder is degene die af en toe stofzuigt en elke zaterdagochtend haar bed verschoont (een klusje dat ze aan haar dochter overdraagt zodra ze eenmaal dertien is; Gwendy verheugt zich nu al op dat verjaardagscadeau). Haar moeder mag de kist niet vinden, want moeders willen altijd alles weten.

Ze overweegt de kist op zolder te verstoppen, maar wat als haar ouders zouden besluiten de daad bij het woord te voegen, de zolder leeg te ruimen en alles naar de kringloop te brengen? Hetzelfde geldt voor de bergruimte boven de garage. Gwendy realiseert zich ineens iets (als twaalfjarige is deze gedachte nieuw voor haar; later zal ze hem vooral vervelend en vermoeiend vinden): een geheim hebben is lastig, misschien wel het lastigste wat er bestaat. Geheimen slokken je volledig op en er zijn er simpelweg te veel van op de wereld.

Dan herinnert ze zich de eikenboom in hun achtertuin, waar een autobandschommel aan hangt die ze inmiddels niet meer ge-

GWENDY'S KNOPPENKIST

bruikt. Als je twaalf bent, ben je namelijk te oud om te schommelen. Tussen de knoestige wortels van de boom bevindt zich een hol. Vroeger was dat de ultieme schuilplaats wanneer ze verstoppertje speelde met de buurtkinderen. Nu past ze er niet meer in ('Ik denk dat jij makkelijk rond de één meter tachtig wordt,' zei meneer Farris), maar het is de perfecte verstoppelplek voor de kist, en de canvas tas zal bescherming bieden tegen de regen. Mocht het echt gaan gieten, dan komt ze de kist wel halen.

Ze stopt hem goed weg en loopt terug naar het huis. Dan denkt ze ineens aan de zilveren dollar in haar zak. Ze beent terug naar de boom en laat de munt in de tas glijden.

Gwendy is ervan overtuigd dat haar ouders bij thuiskomst iets aan haar zullen merken, bijvoorbeeld dat ze zich anders gedraagt, maar dat gebeurt niet. Ze hebben het zoals gewoonlijk te druk met hun eigen problemen – papa met zijn werk bij de verzekeringsmaatschappij, mama met haar baan als secretaresse bij de plaatselijke Ford-dealer – en drinken uiteraard een paar borrels. Dat doen ze altijd. Gwendy schept één keer op tijdens het avondeten en eet haar bord helemaal leeg, maar ze neemt geen toetje, ook al heeft haar vader chocoladetaart gekocht bij de banketbakker naast zijn werk.

'Nee toch, voel je je niet lekker?' vraagt hij.

Gwendy glimlacht. 'Blijkbaar.'

Eenmaal in bed weet ze zeker dat ze de slaap niet zal kunnen vatten omdat het gesprek met meneer Farris en de kist onder de eikenboom in de achtertuin vast door haar hoofd zullen spoken, maar het tegendeel is waar. Ze denkt nog: lichtgroen is Azië, donkergroen is Afrika, geel is Oceanië, maar dan valt ze in een diepe slaap waar ze pas de volgende ochtend uit ontwaakt. Ze eet een grote kom ontbijtgranen met fruit en zet opnieuw koers naar de Suicide Stairs.

Als ze terugkomt, met stramme spieren en een knorrende maag, haalt ze de canvas tas tussen de boomwortels vandaan, tilt de

GWENDY'S KNOPPENKIST

kist eruit en trekt met haar pink aan het hendeltje links, naast de rode knop ('Wat jij wilt,' antwoordde meneer Farris op de vraag wat die knop deed). De sleuf opent en het laatje schuift naar buiten. Erin prijkt een schildpadje van chocola, piepklein, maar perfect, met een prachtig verguld schildje dat tot in detail is uitgewerkt. Ze mikt het in haar mond en verwelkomt de zoetheid. Haar honger verdwijnt als sneeuw voor de zon. Desondanks verorbert ze tijdens de lunch alle boterhammen met boterhamworst en kaas die haar moeder voor haar heeft gesmeerd en vervolgens nog wat sla met vinaigrette en een groot glas melk. Ze werpt een blik op het restje taart in het Tupperware-bakje. Het ziet er lekker uit, maar dat is puur een rationele constatering. Ze heeft er hetzelfde gevoel bij als bij een leuke spread in een Doctor Strange-strip; ze zou het stripboek niet opeten, dus eet ze het stuk taart ook niet op.

Later die middag gaat ze een stukje fietsen met haar vriendin Olive en de rest van de middag brengen ze door in Olives kamer, waar ze naar muziek luisteren en over het komende schooljaar kletsen. De gedachte aan de middelbare school bezorgt hun zowel opwinding als angst.

Eenmaal thuis, voordat haar ouders thuiskomen van hun werk, haalt Gwendy de knoppenkist weer tevoorschijn en trekt aan het geldhendeltje. Er gebeurt niets; de sleuf gaat niet eens open, maar dat is prima. Misschien komt het doordat ze geen broers of zussen heeft met wie ze een dagelijkse strijd moet voeren, maar Gwendy is niet inhalig. Mochten de chocolaatjes ooit opraken, dan zal ze die meer gaan missen dan de zilveren dollars. Ze hoopt dat het nog een tijdje zal duren, maar wanneer die dag eenmaal aanbreekt, zal ze zich erbij neerleggen. *C'est la vie*, zou haar vader zeggen. Of *merde se*, wat zoveel betekent als 'shit happens'.

Voordat ze de kist terugstopt, bestudeert ze de knoppen en dreunt voor zichzelf de continenten op waar ze voor staan. Ze raakt ze een voor een aan. Ze wordt ertoe aangetrokken; ze vindt

GWENDY'S KNOPPENKIST

het een bijzondere gewaarwording dat elke knop haar met een andere kleur lijkt te vervullen, al blijft ze ver bij de zwarte knop vandaan. Die jaagt haar angst aan. Nou ja, alle knoppen jagen haar angst aan, maar de zwarte is als een grote, donkere moeder-vlek; ontsierend en mogelijk kankergevoelig.

Op zaterdag stappen de Petersons in hun stationwagon en gaan op weg naar papa's zus in Yarmouth. Gwendy geniet normaal gesproken altijd van deze bezoekjes, omdat ze tante Dottie en oom Jim aardig vindt en omdat haar tweelingnichtjes even oud zijn als zij. Ze hebben altijd de grootste lol met zijn drieën. Op zaterdagavond gaan ze vaak naar de film (deze week hebben ze geluk: er draaien twee films achter elkaar in de drive-in-bioscoop, *Thunderbolt and Lightfoot* en *Gone in 60 Seconds*), en dan nestelen de meisjes zich altijd in hun slaapzakken op de grond zodat ze lekker kunnen kletsen op de momenten dat de film saai wordt.

Ook deze keer vindt Gwendy het heel gezellig bij haar oom en tante, al dwalen haar gedachten telkens af naar de knoppenkist. Wat als iemand hem vindt en steelt? Ze weet dat dat onwaarschijnlijk is – een inbreker zou zich met name op het huis richten en niet gaan rondsnuffelen tussen de boomwortels in de achtertuin – maar de gedachte laat haar niet meer los. Dat komt deels doordat ze bezitterig is, het is háár kist, en deels doordat ze trek heeft in een chocolaatje, maar bovenal komt het door de knoppen. Wat als de inbreker de knoppen ziet, zich afvraagt waar ze voor dienen er dan eentje indrukt? Wat zou er dan gebeuren? Ze maakt zich met name zorgen om de zwarte knop. In gedachten heeft ze hem al omgedoopt tot de Kankerknop.

Dus als haar moeder de volgende dag meedeelt dat ze vroeg naar huis gaan (ze heeft een vrijwilligersbijeenkomst en is dit jaar penningmeester), is Gwendy opgelucht. Eenmaal thuis trekt ze haar oude spijkerbroek aan en loopt de tuin in. Ze schommelt een poosje en doet dan net alsof ze iets laat vallen. Ze knielt neer

GWENDY'S KNOPPENKIST

en speurt zogenaamd het gras af. Waar ze werkelijk naar speurt, is de canvas tas. Hij ligt gelukkig nog op de plek waar ze hem heeft achtergelaten, maar dat alleen is niet voldoende. Onopvallend tast ze met haar hand tussen twee knoestige wortels, totdat ze op de kist stuit. Ze voelt de lichte bolling van een van de knoppen onder haar wijs- en middelvinger en trekt haar hand geschrokken terug, alsof ze zich heeft gebrand aan het fornuis. Toch voelt ze zich opgelucht. Althans, totdat er een schaduw over haar heen valt.

‘Wil je dat ik je een duwtje geef op de schommel, lieverd?’ vraagt haar vader.

‘Nee,’ antwoordt ze. Ze staat op en veegt het vuil van haar knieën. ‘Daar ben ik te oud voor. Ik ga binnen tv-kijken.’

Hij geeft haar een knuffel, schuift de bril terug op haar neus en aait haar dan over haar blonde haar, waarbij hij met zijn vingers een paar klitten lostrekt. ‘Je wordt inderdaad groot,’ zegt hij, ‘maar je zult altijd mijn kleine meisje blijven. Toch, Gwennie?’

‘Altijd, paps,’ antwoordt ze, en dan loopt ze naar binnen. Voordat ze de tv aanzet, kijkt ze door het keukenraam boven de gootsteen naar buiten (waarbij ze niet langer op haar tenen hoeft te staan). Ze ziet haar vader de autobandschommel een zetje geven. Ze wacht af of hij uit nieuwsgierigheid ook op zijn knieën zal zakken, om te achterhalen waar ze naar op zoek was of waar ze mee bezig was. Maar wanneer hij zich omdraait en koers zet naar de garage, loopt Gwendy naar de woonkamer, zet *Soul Train* aan en begint te dansen op de muziek van Marvin Gaye.

}

NADAT ZE OP maandagochtend de Suicide Stairs heeft beklommen, werpt het linkerhendeltje een chocoladekatje uit. Daarna trekt ze ook aan het andere hendeltje. Ze verwacht er niets van, maar de sleuf gaat toch open en in het laatje dat naar buiten schuift ligt opnieuw een zilveren dollar uit 1891, eentje zonder ook maar een krasje of vlekje. Dit type munt is, zo zal ze later te weten komen, nooit in omloop gebracht. Gwendy ademt erop, wat het gezicht van Anna Willess Williams doet verdwijnen, en wrijft daarna de lang geleden overleden societyfiguur uit Philadelphia schoon met behulp van haar T-shirt. Nu heeft ze twee zilveren dollars en als meneer Farris de waarde ervan juist heeft ingeschat, is dat bijna genoeg voor een jaar collegegeld aan de universiteit van Maine. Het is maar goed dat haar studietijd nog ver vóór haar ligt, want hoe zou een twaalfjarige het voor elkaar moeten krijgen zulke waardevolle munten te slijten? Dat zou een heleboel vragen oproepen.

Om nog maar te zwijgen over de hoeveelheid vragen die de kist zelf zou oproepen!

Ze raakt de knoppen weer aan, een voor een, behalve die vreselijke zwarte. Bij de rode blijft ze deze keer hangen. Met haar vingertopje draait ze cirkels over de bolle bovenkant, waarbij ze een bijzondere combinatie van gevoelens ervaart;

GWENDY'S KNOPPENKIST

angst en zintuiglijk genot. Uiteindelijk bergt ze de knoppenkist weer op in de tas en stopt hem weg. Ze pakt haar fiets en zet koers naar Olives huis. Daar maken ze aardbeienflappen onder het toezien van Olives moeder en daarna gaan ze naar boven om naar Olives platen te luisteren. De deur gaat open en Olives moeder komt binnen, maar niet om te vragen of het geluid zachter mag, zoals de meisjes hadden verwacht. Nee, ze wil meedansen. Het is geweldig. Met zijn drieën dansen ze door de kamer, ze hebben de grootste lol. Als Gwendy 's avonds thuiskomt eet ze een groot bord leeg.

Maar ze schept maar één keer op.